

Előfizetési ár:

Egész évre..... 6 frt — kr.
Félévre 3 frt — kr.
Negyedévre..... 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 12 kr.

K O R U N K

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Budapest,
IV. szarka-utca 5. szám.

Kéziratok nem adatnak
vissza.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Kador Sándor.

Kórunk.

„Difficile est, Quirites, ad earentem auribus ventrem verba facere.”

Lucan. Phars. III.

A kór halad.

A jelek mindennap élénkebben és tisztábban mutatkoznak.

A társadalmi test rákfenéje a legijesztőbb módon pusztít.

E szellemi kór veszedelmesebb a test kórjánál; míg amaz a test egész felületét, emez csak egyes részét lepi el.

A test kórját meglátva sietünk az orvoshoz — de a szellemi kór nyugodtan hagyja a benne szenvedőket.

Szegény ország! A hová csak tekintünk, éles jajszó hallik felénk. Mindenütt nyomor s mindenütt vérfa-gyaszító catastropha.

Minden város, minden ház, de minden család mutathat fel példát, melyel pessimistikusnak ítélt véleményünk igazságát bebizonyíthatjuk.

Ha a rákfenének okai még ismeretlenek, — de a kórnak, mely a szellemet úgy mint a testet előli, okát megtalálhatjuk és meg is találjuk.

Társadalmunk vesztét kereső irányát próbálkoztak elegenden megváltoztatni.

Voltak mindig köztünk ihlett férfiak, kiknek óvó szavai elhangoztak a pusztában.

Romlott éleztárgyai lőnek a társadalom szellemi orvosai.

Guny volt gyümölcse a lelkiismeretes párt működésének.

Volt? — — — S ma mi más?

Daczára, hogy be lett ismerve, hogy a társadalom erkölce romlott; hogy van valami, mi a társadalom testén rágódik; mégis úgy cselekszenek, mint a modern természettudósok.

Mit meg nem fejthetnek, hova kutat-szuk nem ér, hol gyarlóságukat be kellene ismerni és Isten jelenlétét megállapítani, ott ismeretlen erő üres frazisával vélik maguk mindentudóságát bebizonyítani és megnyugtatni.

A társadalom kórját is hasonlóképp remélik megfejteni, sőt mi több, meg is gyógyítani.

Vannak, kik a társadalom corruptióját egyenesen az antiszemita mozgalomra szeretnék zudítani.

Sőt nyíltan ki is jelentik, hogy az antiszemita vezetők lelkére nehezül minden elkövetett bűn és szülötte nyomor.

Sokszor halljuk emlegetni, hogy e corruptió nem egyéb, mint ama átmeneti kórjelenség, melyen a társadalomnak tul kell esni; a tudomány világossága a vallás sötéttségével most birkozik, a tusa hevében esnek e sérelmek.

Csak kevesen merészlik kimondani, hogy a modern helytelen irány oka és okozója a gyászos jelennek.

De hát annyira zsebében van az olvasó közönségnek a publicista?

Annyira kell tartania az igazmondástól?? . . .

És valóban nem lenne oly bátor és lelkiismeretes legény abban a nagy liberalis ujságíró-seregben; ki édes bonbonok és kéjesen szenderítő álomital helyett az alvó s minden nemes és fenséges iránt már eltompult izlésü és elméjü olvasó közönség szeméi elé nőtt sylphidekkel és faunákkal befestett kordinát felhuzni és így az igaz valót a maga rideg mivoltában bemutatni merészelné?? . . .

Majd jobban lesz! Bizzék természetében!

Ezt mondják modern orvosaink. Így irnak modern publicistáink is.

Majd jobban lesz! Bizzunk erőnkben, a nemzet szívósságában.

Igaz, — sokat birt már el nemzetünk.

Ha a történet lapjait csak futólag áttekintjük — csupa vér és gyász!

Igaz, — sötét a mult és sötétebb a jelen, és a nemzet még is él, van.

De gondolják meg, hogy nincs ama szívós erő, melyet végre ki ne apaszt-hatnánk.

Ha hazánk van, és eddig nem borult reá a feledés homálya — még nem bizonyít elpusztíthatlansága mellett.

Honunk elbirta az ellenség pusztításait, kibirta belviszályait, talán az egyedüli nemzet, mely annyi vészen át megállta helyét és van.

Hazánk elveszíté honfiat, vagyont; de ősi erényét megtudta őrizni — és az őrizte meg őt.

De ma, midőn sem vagyona, — fogytán igaz honfia, — ősi erénye veszendőben!?! . . .

Sötét felhők! Borult láthatár! Honnét a remény?!

Róma erősebb volt és rabigába dönt!

A napi hírek gyászos jelentései mint kórjelek mindinkább sűrűbbek, a beteg test kórja a gyógyíthatlansághoz közelik.

Óvja Isten országunkat, hogy menthetlenné váljék állapota!

Ne áltassuk magunkat és a népet, ne szépítsük az állapot veszélyét, ne resteljük beismerni hibáinkat; ne az antisemitismust, átmeneti korszakot és modern irányt okozzuk: mondjuk ki nyíltan, hogy irányt vesztettünk; leghivebb, legigazabb vezetőnket Istenünket elhagytuk; valljuk be, hogy nem látunk, a tudomány mécsese nem világít eléggé.

Lobogtassuk fel ismét a villamos és delejes világ által kiszorított szent vallásunk maradandó fényü szövétnekét!

KADOR SÁNDOR.

Valami az országos kiállitásról.

Az országos kiállítás régóta foglalkoztatta az illetékes köröket. Hála Istennek! most már nemcsak szép kilátás és pusztá remény többé; hanem édes kedves valóság.

Csakhogy az országos kiállitáshoz látogatók is kelljenek. Meg vagyunk róla győződve, hogy a magyar közönség nem csak nem lesz idegen tőle, hanem fél is karolja hévvel a fontos hazai ügyet. De hát nem csak magunknak akarjuk mutatni azt a mit tudunk! Bár ez is fölötte szükséges. Mert a nemzeti öntudat csak akkor támad fel, csak úgy viselheti magasan homlokát, ha bizonyos róla, hogy joggal teheti. A minek megismeréséhez csak úgy juthat, ha látja azt, mire képes.

Országos kiállításunk a külföldnek szól! Annak a külföldnek, a mely bennünket alig ismer; s ha ismer ferdén ismer. Nem akarjuk eltagadni, hogy jó részben magunk vagyunk okai, hogy a szomszéd államok lakói ezigányaink, betyáraink, skandalumaink szerint ítélnék meg legelőnyösb oldalunkról. — Az is tagadhatatlan, hogy voltak rossz akaratu ellensége-

nk, minő pl. Löher ur, a ki azután ékesen festett ki — s kinek előadásaiból éppen olyan mesés keletnek ismerhetnek bennünket, mint a milyen Teherán — mielőttünk.

Az országos kiállítás lesz kivatva megczáfolni a külföld téves hitét felölünk. Az lesz hivatva bebizonyítani a külföldnek, hogy igenis nem keleti nép vagyunk a tunyaságban, hanem szorgalmas, dolgos iparkodó nemzet, mely nő és gyarapszik, s mely, ha helyet igényel a többi nyugati államok sorában, joggal igényeli azt.

Arra kell törekednünk tehát, hogy a külföld lássa iparunkat, hogy érdeklődjék irántunk, hogy lakói meglátogassanak bennünket ide haza.

Mert azok kik szép és kellemes emléket visznek tőlünk, kellemesen fognak felölünk megemlékezni mindenkor, s ők lesznek azok, — kik megfogják rossz indulatu ellenségeink ócsárlásait rontani; — sőt propagandát csinálni otthonukban nekünk.

Gondoskodni kell tehát első sorban arról is, hogy ezek az idegenek kellemes emléket vigyenek tőlünk. Ott van Bécs, mely minta képül szolgálhat, hol például tavaly is széleskörű mozgalom támadt ez irányban.

Nem akarjuk sem a kormányt, sem a fővárost és polgárságot figyelmeztetni ebbeli kötelességeire, mert meg

vagyunk róla győződve, hogy azok meg fognak tenni minden lehetőt.

A munka nehéz, de kitartással biztos sikert remélhetünk.

Erre a biztos sikerre pedig minden áron szert kell tennünk, mert ez lesz az első vizsga, mit a nyugat művelt népei előtt teszünk le, *mint iparos állam.*

Adjja Isten, hogy e vizsga kitűnően és javunkra fényesen sikerüljön.

TÖVISES UTAKON.

— Történeti elbeszélés. —

Irtá

MUNKÁCSY KÁLMÁN.

III.

Harczok után.

Sok bajnak utánna a . . . dalia
Csend-lakta honába kerül.
Vörösmarj.

A domb alján kis patak zúgott sziklák közé vajt kemény ágyában; partjain korhadt fűzek sora húzódott végig, melyek mohlepített törzseire a repkény kúszott fel. Egyszerű fahíd vezetett a patakon keresztül, melyen parasztfiúk ültek horgaikat a habokba eresztve, hogy valami pisztránggal vagy szabó legénynyel* lephessék meg vacsorára szüleiket. A bársönypuha gyepen köröskörül a ludak gágogó serege legelészett, melyet fiatal parasztleányok őriztek vídám futkosással mulatva s vidóran énekelve:

„Egy szép tánczot jó kedvemből szép szerelmem küldek
Mit gyakorta én magamban te rólad éneklek
Tánczolkod veled, örülök
Úgy tetszik, hogy repülök
Nagyon boldogan élek.“

* Halfaj, a köznép elnevezése szerint.

Bálint fásultan, közönyösen hordta végig szemeit a tájon; nem látta, nem tudta, mi történik körülötte, észre sem vette, hogy ez a nóta az ő lantján született meg valaha.

Hartyáni mind inkább növekvő aggodalommal nézte ura bágyadt, viaszsárga arcát, fénytelen szemeit, lankadt testtartását s egészen hozzá simulva lovagolt, hogy a legrosszabb esetben felfoghassa lehanyatló urát.

„Uram, édes uram, tovább nem mehetünk. Kopogtassunk be e várba, csak kapunk éjjeli szállást. A legközelebbi falu még messze lehet, nem bírod ki addig.“

Már régen szerette volna ezt megmondani a hűséges kísérelő, de mindaddig nem merte jól tudván, hogy Bálint minden várat elérte eddig, hol talán felismerhetnék, nem akart semmi ismerőssel sem találkozni, míg haza nem ér.

De most nem felelt semmit, nem is ellenkezett, csak némán intett fejével.

Azt se tudták kié a vár, baráté-e avagy ellenségé, nem is igen törődtek vele; a szükség törvényt ront; gondolák, a beteget mindenütt szívesen kell fogadni.

Volt pedig e vár Dobó Ferencz, Bálint nagybátyja pataki kastélya, melyben többnyire tartózkodni szokott.

Nagy négyszögkövekből rakott kapu vezetett be a bástyákra a külső várudvarba, mely körül mély árok vonult végig, amelyen csapóhidon lehetett átjutni.

Hanem mire a vonóhid leereszkedett s a várkapus eléjük lépett, Bálintot is elhagyta végső ereje; a sokáig elnyomott, leküzdött kimerültség hosszantartó ájulása ringatta őt.

Úgy kellett a csatlósoknak ölben felvinni a fellegvárba. A hűséges íródeák könnyes szemekkel haladt ura után; hiába kérdezték tőle, kik ők és honnan jönnek, nem felelt az senkinek. . . Azután hosszú idő múlt el, multak órák, napok, hetek, Bálint

A „KORUNK“ TÁRCZÁJA.

Ave Maria.

(Byron »Don Juane-jából.)

Ave Maria! Percze szent imának!
Ave Maria! Percze szerelemnek!
Ave Maria! A fiú s anyának
Szűz képe nézz le ránk titkával mennynek!
Ave Maria! Hódolunk e bájnak,
E szent galamb árnyazta égi szemnek!
Bár festett kép; érezzük, mégse' bálvány,
Előttünk ily való szépségben állván!

Ave Maria! Aldom a helyet,
Időt, országot, hol szent érzete
Oly édesen ringattá keblemet.
Míg halk varázsszal szállt a földre le,
Harangszó járt a néma táj felett.
S a távol város zsongó éneke;
A rózsás légben fúvalom se' lengett,
S a lomb mégis mintegy imában rengett.

Egy pár röpirat — persze névtelen —
Azt fogja rám, vallástalan vagyok;
Oh! jőj uram s imádkozzál velem,
Meglátod akkor, hogy nekem nagyobb
Jogom van hinni, hogy enyém a menny;
Oltárain: föld, lég, hegy, csillagok
S az Óceán, — az ő Egésznek részei,
Mely alkotott s lelkiünk magához vérszi.

Szép alkonyat! Ravenna fenyvesében,
Gyökért, mely ott vert, ahol egykoron
Az Adria hömpölygött tiszta kéken,
S a végső Caesart rejtő vár-orom

Sötétben állt...! Örökzöld erdő! Nekem
Megáldott, szent föld: búvókört, melyre fon
Dryden dala, Boccaccio szép beszélye,
Hogy áthatott hűs alkonyodnak kéje!

Hangos tücsök cziripelgetett a fán:
— Szünetlen dal egy nyári élete —
Ez vert visszhangot, s jó lovam csupán,
S az estharang, mely halni jött ide.
Föltűnt előttem, rémes paripán,
Onesti sarja s bős küserete:
Sátán kutyái üzvén a szüzet, ki
Egy hű szívet gyászos halálnak tett ki!

Oh Hesperus! a jó belőled árad!
Czélt, enyhet adsz fáradtnak, éhezőnek
S anyai szárnyat a pelyhes madárnak;
Dolgos barom lágy fekhelyére dőlhet:
Csönd, béke, áldás, mik szerény tanyánkat
Szeláden őrzik, mind, mind üdvözölnek,
Ha ránk derül nyugodt pillantatod,
Kisdednek anyja hű keblét adod!

Ábányi Emil.

A vasöntődében.

A kandallóban ropogva égett a tűz —
Berta kaczerul nyujtá ki apró lábacskaít
az ellenőrzőre, — s összehajtott legyezője
bodros végével játszadozott.

Kalandjai egyikét mesélte, miken szepesi
tartózkodása alatt ment keresztül. — Olyan
áhitattal hallgattuk. Bizony áhitattal is lehet
egy szép asszonyt hallgatni, ha beszél; hát
meg akkor, ha mesét mond — magáról.

— — — Este volt már, bizony kicsit
késő este! s én egyedül voltam. Ah mit tud-
ják azt maguk, mi az egyedül lenni egy
asszonynak ott a mayerhofi hegyoldalon —
a Kárpátok alján, mikor a fenyőfák az utra
olyan hosszú árnyat vetnek, a mi minden
pillanatban nő, hogy látni lehet!

Soha sem tettem azt, hogy magányosan
oly messzire lovagoljak ki. A mért első fér-
jem akkor nagyon-nagyon megharagudott
volna, mert el is tévedtem. — No de ez
egyszer nem bántam meg.

Láttam a napot leszállani a gerlachfalvi
csúcs mögé, a mint még egy „jó estét“ kívánt
a földnek s lehanyatlott a hegygerincz háta
mögé.

A pácsirta olyan szépen dalolt a fenyves
oly kellemesen illatozott.

Bizony az nagyon szép volt!

Lovam lassan léptetett a szűk hegyi ösvé-
nyen. Ez egyszer ő vezetett, — mert én
nem tudtam, hogy hová megyünk? — A
láthatár magam alatt mindinkább szűkebb
lett; a völgyben fekvő városok, falvak képe
mindinkább elkomorult. Valahonnan odahal-
latszott az est harangszó. Ah, milyen szép
az, mikor estére harangoznak a faluban!
attól a lágyan csengő hangtól úgy érzé szi-
vem, mintha valaki nagyon kért volna:
Bertám, imádkozzunk! nem hallod az est-
harangot!?

Egy tisztás állott előttem.

— Hopp, hopp! Kedves Muci! a nemes
állat pár könnyed ugrással a közepem ter-
mett, s aztán újra lassu léptekkel haladt
tovább.

mit sem tudott magáról. Négy hétig hágy-mázban élet-halál között lebegett.

A homokórás csontkaszás négy hétig állt ágya mellett s el is vitte volna magával, ha oly gyengéd kezek nem ápolják, s el nem kergetik halál uram ő kigyelmét.

A várbeliek ugyanis megtudván, hogy unokaöcscsük az érkezett, mindent megtettek, hogy gyógyulását elősegítsék, hogy életben megtartsák őt s ez bár nehezen, de mégis sikerült nekik.

Mikor Bálint először felnyitotta szemét, ismeretlen helyen találta magát.

Tágas, napvilágított szobában, melynek álmokarikás ablakain belopódzott az őszi verőfény bágyadt sugara, magas, mennyezetes ágyban feküdt. A zöld selyem ágyfüggönyök szét voltak húzva s ő csodálkozva nézett körül a szobában. A falakon nagyszakállas ösök tisztas képei néztek csodálkozva reá, szemközt vele faragványos kandallóban vidám láng piroslott, a fal körül futó török kereveteken idegen alakok ültek. Egy gyászruhás, éltesebb nő nagy bársonykötésű, aranykaposos könyvből olvasgatott, mellette egy fiatal feketeszemű, gesztenyeszínű hajú leányka ezüst rokkán fonogatott, oda-oda tekintve az ágyra, míg közvetlenül ágya mellett egy támlás széken őszbe vegyült, tisztas arcú úr állt.

Úgy rémlett előtte, mintha beszélgetnének olykor egymással, mintha néha egy bársonypuha kéz érintené forró homlokát, mintha üdítő víz frissitené fel száraz ajkait — de mindez oly elmosódott, homályos volt előtte, mintha nem is volna ébren.

Azután egyszer úgy tetszett neki, mintha a gyászruhás nő oda jönne ágyához, megtagogatná üterét s örömtelten kiáltana fel: „Hála neked uram, ő meg van mentve. A láz megszünt!” Azután mintha mind a hárman térdre ereszkednének s a fekete szemű leány azt susogná: „Édes nénim inádkozzunk!”

Akkor azután ő is összekulcsolta kezeit és elrebegették ajkai az Úr imáját. . . . Azután megint multak perczek, órák, napok s ő egyre világosabban látott mindent maga körül. Sokszor fel akarta nyitni ajkait, hogy megköszönje a gondos ápolást, a szolgálatot, melyet körülötte tesznek, de nem bírta, meg nagyon gyenge volt ahhoz.

Hanem minél többször látta őket, annál inkább bevésődtek keblébe az arcok; az a jóság, mely rajtuk tükröződött, az a szeretet, mely rólok lesugárzott. A fekete szemű leányka mindég ott szorgoskodott körülötte s ő minél többször nézte szelid, halvány piros arcát azokkal az angyaljóságot tükröző szemekkel, annál gyakrabban jutott eszébe, hogy ő ezt az arcot ismerte valaha.

Egy reggel végre, midőn újra beléptek gondozói, megnyiták ajkai az első „Jó reggelt“-re.

Oh mily örömujjongás tört ki e szavakra mind a három ajkán, mily hálatalten emelték fel szemeket az égre!

A fiatal leány oda rohant ágyához és izgatott hangon kérdé megragadva kezét:

— „Hát nem ismered engemet? . . . unokahugodat . . . Dobó Krisztinát?”

Most lassan-lassan összeszedte gondolatait s elébe tüntek a multak emlékei — hogy volt egyszer egy kis leány, kit ő Finkának szólított . . . az ő unokahuga volt az — hogy gyakran játszadoztak együtt a tágas várudvarban, elbujtak a bástya repedésekbe s azután keresték egymást — hogy a várkertben a szőlőlugas árnyában szép regéket, mondtak el egymásnak a hegyi manócskákról s a gonosz koboldokról — hanem az már nagyon régen volt, csak mint valami álmot tűnik fel emlékezetében.

Amint ezek eszébe jutnak, felemelkedik párnáiról s odanyújtja kezét a leánynak halk hangon susogva:

— „Ismerlek. . . .”

E naptól fogva gyors léptekben haladt előre gyógyulása, lassan megtudta, hogy a pataki várban van és hogy került ide, hogy hű ápolói a várúr Dobó Ferencz és leánya s ezek rokona, az özvegy Lorándffy Mihályné, megtudta, hogy sokáig forgott előbb veszélyben s hogy ezeknek köszönheti, miszerint újra gyönyörködhetik Isten szép egében, az elragadó természetben, a fényes napvilágban. . .

S minél gyakrabban jött össze unokahugával, annál melegebb vonzódást érezett iránta szívében, a melyet eddig egy másik kép — egy szökehajú, buzavirág szemű arc — töltött be; észre vette, hogy e kép lassan elmosódik szívében s azt egy új kép foglalja el, mely mindég előtte lebeg, ébren, álomban egyaránt: az önfeláldozó unokahug képe.

Mikor egészsége teljesen helyreállt, a régi kép egészen eltűnt, megsemmisült, hanem a másik, az annál ragyogóbb színekkel volt festve szívébe.

Fővárosi levél.

Nagy baja az a szegény „fővárosi levél” írójának, hogy a mikor száz különféle dologról kellene egyszerre írni, nem tudja: a száz közül melyiken kezdje. — Ott van például Hartl vivó-iskolája — vagyis inkább vivó mutatóványai, miket növendékeivel producáltat egész sereg bábész közönség előtt. — A lapok nem győzik eléggé dicsérni az „amazon” csapatot, mely bátran szembe száll egymással és mesterével, — vitörrel és karddal. Szép dolog is az a művészies, jobban mondva mesterséges verekedés, mondhatom; kivált gyilkoló eszközzel a nő kezében: mintha csak az a kicsiny kacsó a mindenek alkotójától arra volna teremtve, hogy veszedelmes ölü szerszámot forgasson. És azok a plastikus mozdulatok trikotban, rövid ruhában! valóságos eszetrontó, szívet helyéből kimoz-

— Nini, amott egy haramia! kiálték fel majdnem öntudatlanul felkaczagva, boldogult férjem azzal ijesztett, mikor estenkint kilovagoltam, hogy a mayerhofi erdőben tolvajok vannak.) s feléje siettem — az erdőből a tisztáson keresztül vezető gyalogut vándorához.

A gyalogló illedelmesen kitért s köszönt. Jól a szemé közé néztem annak az embernek. Magas sugár alak volt. Furesa: az emberek ezen a vidéken hasonlítanak egymáshoz; valamennyi olyan szurtos kalapot, bő ruhát, faczipót visel, mintha az szép volna. (Ez nem volt kormos, faczipóje sem volt.) Megszólítottam.

— Jó estét! Hová vezet ez ut? kérdém.

Az utas megállt.

— A pohlendorfi vasöntödéhez — mondá s hozzá tévé udvarias mosolylyal, hogy a vasat ilyenkor szokták kibocsátani; érdekes jelenség az annak, ki még soha sem látta.

En még akkor nem láttam. Milyen lehet az? Az utas vállalkozott, hogy majd elvezet; ő is éppen oda megy. Aztán megindult a gyaloguton hátra se nézve, ha vajjon követem-e, vagy sem.

Utam ugyanis Pholendorfon keresztül vezetett. Igen örültem, hogy vezetőm akadt.

Azonban odább rosszabb volt az ösvény. Kénytelen voltam minduntalan hajlongani a kinyuló ágak elől. Ez nem lovaglásnak való hely; itt le kell szállni a lóról. Az ismeretlen szolgálatkészen lesegíte. A lovat majd ő fogja vezetni, csak menjek előre bátran: nem kell félni, itt ugyan nincs tolvaj, utonálló; az emberek nem hordanak magukkal e tájon pénzt, az utonállónak nem volna miből

megélnie. — (Az idegen paraszt, vagy micsoda mindinkább beszédes lón.) Vigyázzon, mert ezek a bokrok igen ragacos levelűek, könnyen foltot hagynak mézgasz ágai. Az ott különösen; az a rojtos havasi rózsza, latinul úgy hívják: Rododendron Hirsutum; csinos példány, ilyen nagy ritka.

Elbámultam; honnan tudja ez a paraszt, hogy ez a rojtos havasi rózsza, — hogy ennek latin neve Rododendron.

Az ismeretlen a cicerone szerepét vállalta magára: A föld itt már mintegy 1200 lábnyira van a tenger színe felett, — a növényzet tarka, a fenyők különféle fajan kívül különösen a primulák, campanullák számos változata található. Ha nem volna már sötét, mutatna egypár csinos példányt Kárpát flórájából. — Különbö feljebb 3000 láb magasságnál már ritkább a virág, 5000 lábnyi magasan csak a henye fenyő tanyázik. Azonfelül korecs a növényzet: mohón kívül ritkán terem egyéb.

Kétkedni kezdtem. Ez az ember nem az, a minek látszik, érdekelné az az egyszerű munkást, hány ezer láb magasan állunk a tenger színe felett? hogy hívják a virágok latin neveit? micsoda korszakbeli képződmény ezek a hegyek? hogy itt ritka csigákat lehet néha találni; s hogy egykor víz foly erre, hogy mikor, arra ember nem emlékezhetik, mert még akkor nem volt ember a világon (hogyan tudja hát ő?) Mindezekről legalább így regél a hét tengerszem, a hosszútó, s több egyéb más. — Végre eljutánk a pohlendorfi vasöntödéhez.

Meglepett az a mint itt láttam. A kormos falak, óriási nagy kemenczék, valami folyo-

nos zizegő zugás, mi hasonlított a megszorult szél fütyöléséhez; s azok a szurtos ruhájú, kormosarcu komoly emberek, nagy faczipóikban.

Hallottam sokszor dajka meséket földalatti tündérekéről, kiknek csunya fekete törpék állnak szolgálatukban, kik azután a földben aranyat, ezüstöt, drága köveket keresnek, mikkel az embereket szokták idefent megvesztegetni, hogy azután ezek is a fekete világnak szolgáljanak. Ezek a mesék jutottak eszembe akkor.

Beléptünk a munkások elhagyták ülő helyeiket és tisztességtudóan köszöntöttek: „Glück auf!” Egy izmos legény, hosszú hegyes vasu rúddal állott a kemence előtt. Úgy nézett ki, mintha ő volna a mesebeli kincsek őre.

— Ez a magas kemence, asszonyom valóban magas, 7 méter) — kezdé újra cicerone szerepét idegenem. Belül kettős kup alakú, ürmértére 16 köbméter, a felső kup kétszer olyan nagy, mint az alsó — és az egész aknáknak is nevezetetik. — Itt ez gátkó, merre a megolvasztott vasat bocsátják ki ezekbe a mélyedésekbe, miket mi melegágyaknak szoktunk nevezni, a hova az, mint nyers vas kerül. Aztán megmagyarázta hogyan tölték meg a kocsz, fa-, vagy kömentes köszénnel rétegezett vasérczel a kemenczét, melyből azután a vasat ki lehet olvasztani. Elvezete a fuvókhoz, miket víz hajt folytonosan. Ezek az ugynevezett kettős fuvók; fenakadás nélkül özönlik ki belőlük a megszorult lég 250 lábnyi sebességgel.

Azután felvezetett a kemence torkához, merre azt megszokták tölteni. Az azután

ditó atakkok a nagyérdemű férfi közönségre. Gondolom, hogy ha két férfi verekszik, azt is kihozza sodrából, közönséges formájából a vagdalódzás heve, s a vágy ellenfelén annyi szem láttára diadalmaskodni; — hát még egy ifju leánytól? Mert hát megjegyzendő, hogy ama nyolcz növendék egyike sem haladta felül a tizennyolczadik évet. S mi, kik a szende ifju hölgyet ábrándos zene mellett — vagy a szentegyházban imádságos könyvvel szoktuk meglátni: nehezen tudunk hozzá szokni: ugyanazokat a szende hölgyeket félig ballet tánczosnóknak öltözve, kitéve a nagy közönség ezerszeresen szuró szeméinek, oly helyzetben megpillantani, a melyben az ilyen, bizony csak férfunak való mesterséggel mutogatják őket. — Ugyancsak érdekes ama diszalbum, a melyet Ellinger szándékozik készíteni az országos kiállítás XXI. csoportja számára. Csupa női szépség! Mikre Ellinger úgyszólván pályázatot hirdet, késznek nyilvánítván magát mindazon magyar hölgyeket, a kik magukat szépnek tartják, albuma számára ingyen lefotografrozni. Meltányolni tudjuk a jeles fotografus törekvését! csak attól tartunk, hogy a jelentkezők, vagy is inkább a pályázók majd kihozzák tömeges jelentkezéseikkel sodrából. Mert hát hiába, melyik magyar nő nem szép? vagy legalább nem akarna szépnek tartatni.

Ajánljuk is figyelmébe kedves olvasó közönségünknek e nemes collectiót, annál is inkább, mert érdekes tudnunk hogy vaskos album kötetet lehetne össze szedni a szépek szépeiből.

Még egy párbaj historia, csak hogy nem a redoutból, hanem Nizzából. Ez már komoly. Az egyik fél egy magyar mágnás gr. Széchenyi Andor. A párbaj oka állítólag egy fejedelmi vérből való nő, és áldozata Mr. Reight ifju angol. A dolog eddigelé nyilván-

nagyszerű látvány! A láng fel-fel csapott a mélységből, melyben örökös moraj zugott, mintha valami elátkozott lelkek kínos hörgése volna. Bizony valóságos pokol torka.

Legalább így láttam azt kifestve azokon a képeken, miket az utczán üvegre mázolván árulnak — Aztán az ismeretlen elbeszélő egy szomorú történetet; hogy ugyanerről a helyről, a hol állunk ezelőtt 15 évvel egyik munkás letaszította társát a kemenczébe; csupa bosszúból, mert beleszeretett annak az embernek a feleségébe, és az mitsem akart tudni felőle. Az az ember hamúvá égett odabent. Az a másik pedig, mikor el akarták fogni — kétségbeesésében beleugrott utána a tűzbe s úgy pusztult el az is. A szegény asszony most az emberek kegyelméből él. Az a legidősb fia, ki ott a kemence előtt áll, azzal a hosszú bottal.

Bizony összerázkódtam. Rettenetes hely ez itt. Úgy rémlett előttem, mintha annak a két embernek hörgését hallanám.

Mikor azután lejöttünk, az idegen kivette annak a szerencsétlen árvának a kezéből a hosszú rúdat, oda tartotta a gátköhöz, kimozdította helyéből, — és — — egy égő forrást láték kitololni a nyíláson, egy valóságos égő forrást. — — —

— — — Megkértem vezetőmet, hogy adjon mellém egy munkást, a ki elkísér már most innen haza. Az idegen olyan szeretetre méltón mosolygott, midőn kezem nyujtva, megköszöntem fáradozását.

A haramiának nézett emberem az öntöde üzlet vezetője volt, kít helyesen néztem annak — mivel később szívemet rabolta el — s most férjem. BAROS GYULA.

nos titok. Majd idő multával kinőheti magát titkos nyilvánossággá.

Kiránduló mérnökeinket Bukarestben, majd hogy szerencsétlenség érte. 8--10-en meglátogatták a görög husvét első napján Sidoliczirkus előadását. A czirkus egyszerű ponyvával volt fődve, melyet aszélvihar a néző közönségre reá döntött. A ponyva a feldült olajlámpáktól kigyult. A tűznek áldozatai is vannak, de eddigelé nem tudunk semmi bizonyosat. A magyar mérnök látogatóknak baja nem történt. Mint írják, Görgey Gyula ur a mentésben magát különösen kiűntette. Lám mire nem jó az ilyen kirándulás.

A magyar bor régóta híres külföldön, de nem a mohai Ágnes-forrás-víz. De azzá tette Edeskuti, ki legújában is 8000 palaczkot küldött Egyiptomba és Alexandriába. Azt mondják, hogy azoknak savanyuvizünk igen izlik.

Hát ez nagyon szép dolog, rajta is kell lenniünk, hogy hazai termékeinknek szép kelete legyen külföldön, ha mindjárt a mumiák hazájában is. Hanem azért nem kellene elhanyagolni dolgainkat oda haza. Ugy is nagy a panasz, hogy idegen elemek rántják ki alólunk a földet. Mi ugyan nem csatlakozunk azokhoz, a kik így fejezik ki magukat, de azért mégis rossz szemmel nézünk azokra a szép dominiumokra, melyek jeles s régi családok alól maradoznak el mindinkább. Milyen legújában a gróf Forgách-féle szabolcsmegyei Csege nagy kiterjedésű birtok, mely állítólag a legszigorubb becslés mellett hétszáz ezer frtot képvisel, — s mely jelenleg Schwarcz Samuel és nejeire szállott át. — Aristokratianak okvetetlenül meg kell tartania fekvéségeit, mert valóságos aristokratia csak a földbirtokon nyughatik. Akár milyen is bárki nézete: tagadhatatlan, hogy az ingó tőke nem adhatja meg a nemzet szíve javának azt a szükséges szilárdságot és tekintélyt, mint az ingatlan.

Még egy kis megjegyzést kell koczkatatnunk az ünnepek után megnyilt t. házra. A hol tudvalevőleg az ipar-törvény revizióján dolgoznak. Irányi Dániel a női erények mellett lépett harczra. Érdekes dolgokat mondott el. Hanem felében latinul — a mit a karzati nem nagy számú közönség egy része talán nem is értett. Mégis jó néha az a latin nyelv; kivált midőn asszonyoknak akarunk beszélni asszonyokról.

K. G.

Lapszemle.

A korrupciónak okmánytárából. Hogy mily eszközökkel csinálnak propagandát a kormány szolgálatában álló vidéki lapoknak, jellemzően illusztrálja ez a szó szerinti szövegében itt következő, az aradmegyei községek jegyzőjéhez intézett körlevél is:

„Tisztelt jegyző ur! Aradmegye főispánjának, méltóságos Tabajdi Károly urnak erkölcsi támogatása mellett a szabadelvű párt közlönyeké az Aradi Hirlap czimű napilap f. év január hó 1-től kezdve megindulván, tisztelettel felkérem tek. jegyző urat, sziveskedjék társadalmi befolyásának teljes súlyával ezen lap elterjedését községekben előmozdítani, mi által nemcsak a szabadelvű pártnak, hanem a közigazgatási tisztviselők érdekeinek megvédésére hivatott főispán urnak is kedves szolgálatot teljesít. Az „Aradi Hirlap“ kiadóhivatala.

A Brüsszelben megjelenő „Nord“ közelebb Bécsből keltezett levelet közölt, mely a pápa esetleges elutazásának kérdéséről szól és

Brixen jelöltetik legalkalmasabb menhelynek. Ezen közleményt az itteni „Diritto“ ápril 16-án megbeszéli és az olasz külügyministeriumhoz közel álló ezen lap azt állítja, hogy azt a „Nord“ a bécsi nuntiaturától kapta. Ez pompásan illik az olasz részről a német nagy követ előtt a bécsi nuntiatura olaszellenes agitációjáról tett panaszokhoz.

Az olasz félhivatalosok még ma is hallgatnak a „Germania“ által hozott leplezéséről. Azonban egyik lap a másik után hozza a német birodalmi cancellár levelét, melyet a „Germania“-hoz intézett, de megjegyzések nélkül. Azért az ügyet annál buzgóbban commentálják az összes diplomatai és politikai, különösen journalistikai körökben. Hogy a „Germania“ adatai (a Keudell s Depretis közti beszélgetéséről, melyben ez utóbbi Bismarcknak bepanaszolja Ausztria-Magyarországot, a bécsi nuntiaturát stb.) tényleges háttérrel bírnak, itt ebben többé senki sem kételkedik. Ha a birodalmi cancellár nyilatkozatát pontosan mérlegelem, akkor abban közleményemnek csak egyik mellék-körülményére találok cáfolatot, ott ugyanis mondatik.

„Mindezen, a „Germania“ által hozott közlemények Keudell urnak Depretis urral való beszélgetéséről nem helyesek; a német császári nagykövetnek ilyenmü beszélgetése Depretis urral soha sem volt és azon olasz miniszterrel márcz. 21-én sem nem beszélt sem nem látta őt.“

A fődolog az, hogy az olasz részről, „panasz“ tettek Ausztria szigorú eljárásáról Triestben, a bécsi nuntiaturát Olaszország elleni agitációval vádolták és ehhez azon kérelmet csatolták: Bismarck herceget erről bizalmasan tudósítani. A német birodalmi cancellár hivatalos átiratában egy pár szó elég lett volna azon föltevés kirekesztésére, mintha Depretis helyett más személy követte el ama cselekményt. A hivatalos nyilatkozattal szemben nem tenném ezen fentartást, ha nem volna oly feltűnő az olasz félhivatalosok hallgatása ezen minden oldalról megbeszélte ügyben. Az olasz félhivatalosok, melyek különben dementálásban oly szaporák, ezen ügyről úgy vesznek tudomást, mintha Tonking- vagy Madagaskárról volna szó. Azért itteni körökben a „Germania“ közleményét legalább a fődologra nézve igaznak tartják, mert különben Depretis s Mancini urak siettek volna valamelyik közlönyükben kijelenteni, hogy nem panaszkodtak Ausztriára. A „Diritto“ nyilatkozata a „Nord“ ellen meg fogja erősíteni azon véleményt, hogy az olasz államművészek azt vélik, hogy Németország segélyével szabad nekik maguknak valamit megengedni Ausztria ellen. Igen hálás volna a világ a birodalmi cancellárnak, ha helyreigazítását ki akarná egészíteni olyképen, hogy ama tendenciák utja elvágassék.“

Az orsz. központi kath. legényegylet f. hó 20-án meglátogatta a Szent-István-társulat új elnöke, gróf Károlyi Sándor. Délután 5 órakor érkezett az egyleti helyiségbe, melynek disztermébe lépven, a teljes számban megjelent tagok lelkes éljenzéssel fogadták. Az énekkar elénekkelvén a himnuszt, Csepreghy János tiszteletbeli tag rövid, de lelkes szavakkal tagtársai nevében, Bursits József rendes tag pedig a rendes tagok nevében üdvözölte a vendéget, ki is megköszönte a személye iránt tanusított figyelmet, s a tagokhoz fordulván, buzdító szavakkal inté őket, hogy az egyletet, mely mindenről gondoskodik, mi az iparos ifjuság önképzésére szükséges, szorgalmasan látogassák és az előadandó tantárgyakat rendszeresen hallgassák, mert ezzel nemcsak maguknak, hanem ked-

ves hazájuknak is hasznos szolgálatot tehetnek. Hiszen látjuk más államoknál is, hogy a jó erkölcsű, művelt és képzett iparos osztály hazáját nemcsak erőssé, hanem gazdaggá is teszi: Ez pedig minden jó hazafinak első és szent kötelessége. Kis hangverseny következett ezután, melynek végén élő képet mutattak be. Az élőkép Károlyi Sándor grófnak czimerét képezte, melyet az ifjúság kebeléből 8 iparágból összeállított, munkáruhába öltözött és jelvényekkel felszerelt csoport környezett, mintegy hálát akarván ez által adni az ifjúság ama kitüntetésért, melyet a vendég személyes megjelenése által tanusított. A mutatvány alatt még a czimre vonatkozó rövid történetet is olvasták fel. Végre megtekinté Károlyi gr. az egyleti helyiségeket, melyek cz.lsruu berendezését nagyon megdicsért. Egy órai időzés után a tagok lelkes éljenzése által követve távozott el.

Hartmann pessimismusa.

— Tanulmány. —

Írta: Dr. K. L.

(Folytatás.)

I. A stoicismus iránya, mely rideg érzéketlenségével a földiek megvetését követelte s így a gyakorlati philosophia magasztos czélja ellenében nem élni, hanem halni tanítja az embert, nyilvánul a következő római bölcselőknel.

M. T. Cicero határozottan egy bölcséleti iskolához sem csatlakozott, erkölcsi elveire nézve leginkább közeledett a stoikusokhoz, mit bizonyít az élet iránt táplált közönye, mely minden művén vörös fonalként áthúzódik. A halál nem rossz, hanem jó,¹ a halál a szenvedők menedékhelye²; ostoba az, ki életben marad, midőn nyomorától más uton, mint halállal nem menekülhet.³

L. Annäus Seneca, elméletileg a legszigorubb stoicus volt. A bölcseségnek felülmulhataulán értéket tulajdonit, mert csak a bölcs lehet erényes s az erény az ember egyedüli java; az erény pedig nem egyéb mint az indulatok feltétlen kiirtása, minden földinek megvetése. A földi élet iránt tanusított közönynek, megvetésnek volt eredménye, hogy a halált annyira dicsőítette. (Ep. 73.) Jól meghalni annyit tesz, mint szabadon meghalni (Ep. 62.), mert csak az erényes, ami a szabadság jellegével bír. (Ep. 67.)

M. Aur. Antonius, *szókratón* című művében panaszkodik az emberi élet, az emberi törekvések semmisége, nyomorúsága a földi dolgok mulandósága s értéktelensége ellen. Minden emberi semmi s mulandó, a tegnap egy szappanbuborék, a holnap — kezdetben bebalzsamozott holttest, később egy rakás hamú (IV. 46); egyedüli vigaszunk az általános megsemmisülés. (V. 9.)

A stoicismus hívei voltak még: M. Porcius Cato Uticensis⁴; Musonius Rufus Epicetet stb.

Az epicureismus iránya, mely a legfőbb boldogságot az élvezetekbe helyezi s ha azok nem képesek többé boldogítani e szót sugja füledbe: gyilkold meg magadat, mert a földi létezésen túl nincs más, csak örökös nyugalom, található a következőknél:

T. Lucretius Carus oktalannak mondja az élethez való ragaszkodást, mint hogy ugyanazon gyönyörök egyhangúsága lerontja a létezés örömeit. „Miért nem szakítasz a gyöt-

relmekkel? miért siratod a halált? Ha terhedre van az élet, miért nem vetsz véget nyomoraidnak? Mással nem szolgálhatok mi előtted kedves; mert az élet mindig ugyanaz marad. Habár testedet még meg sem törték az évek és nem lankasztották erőidet, mégis mindig fenmarad a dolgok egyformasága, habár századokon át fogsz élni vagy soha sem halsz is meg.¹

Cajus Plinius Secundus telve világ fájdalommal az élet sötét képein mereng, mindarról értekezik mi fájdalmat okoz, mi a reményt, az élet örömét előli; természet buvárlásában nem talált semmit, mi örömet okoz, lelket emel, vigaszt nyújt. Meggyőződése, hogy a halandóknak csak *egy* kívánságuk lehet: szabadulni a nyomasztó létezésből. Legnagyobb jó a halál, melylyel az ember az élet változó s soha nem szünő bajaiban s annyi büntetéseit közt dicsekedhetik. (Lib. II. c. 5. l. IV. c. 12.)

Ugyanezen iránynak többé-kevésbé hódoltak: C. Plinius Caecilius Secundus, P. Vergilius Maro, Plautus.

A kereszténység a bölcséletnek is új irányt adott. — Az emberi szenvedélynek kedvező bölcsesetek kiirtották az isteneket, megsemmisítették egy a világon túl levő élet reményét, kétségbeesés csiráit ültették az emberi szivekbe. istenítették a helytelenül erényesnek, bölcsnek nevezett embert, gögre tanították a hatalmasokat, kik az élet szenvedéseit alati megtörve s mivel egy fensőbb gondviselésben vigaszt nem leltek, a kétségbeesés rideg karjaiból hidegen rohantak a halál ölébe. A neo-platonismus törekedett ugyan e kétségbeejtő állapoton a túlvilágon levő életnek visszaállításával segíteni, de helytelenül kereste az okot az emberi testben; míg az előbbeni rendszerek az embert inkább a földre, magára, utalták, addig a neoplatonismus csak a jövő életre; a testet megvetendőnek, kiirtandónak mondotta. E rendszer tehát az embert nem élni, hanem halni, a tétlen megsemmisülés utáni vágyra tanítá. (Folyt. köv.)

A magyar akadémia.

A matematikai és természettudományi osztály ma Stoczek József elnöklete alatt ülést tartott, melynek egyik érdekes pontját dr. Török Aurél „Kiváló férfiak koponyalakjairól“ című felolvasása képezte. Az antropológia történeti fejlődésének rövid ismertetése után felolvasó több kiváló férfinak koponya-gipszmásolatát mutatta be. Schillertől kétféle koponya másolatot is mutatott be. Nem mintha Schillernek két koponyája lett volna — amint ezt a felolvasó sietett megjegyezni — hanem, mert egyet hosszú ideig tévesen tulajdonítottak Schillernek. Schwabe weimári polgármester agyans 1825-ben a weimári nemések kriptájából kikereste Schiller csontvázát. A koponya kivételével megtalálta valamennyi csontot, a mi azért volt könnyű, mert Schiller a maga idejében a legmagasabb ember volt Weimarban. De már a koponya kinyomozása több gondot okozott Schwabének. Ő tehát a kriptában talált valamennyi koponyát, számszerint 16-ot hazavitte s szaktudósok segítségével megállapította, hogy melyik a Schilleré. 1882-ben Welker megvizsgálta Schiller halotti maszkját s a Schwabe által talált koponyát s a kettő között feltűnő eltéréseket vett észre, úgy hogy határozottsággal mondhatni, hogy a Schwabe által talált koponya nem a Schilleré! Lényeges sajtásága a Schiller igazi koponyájának az orrferdülés. — Petrarka koponyáját Callestridi leírta.

¹ L. c. I. III. 957—961.

A koponya a dolichocefal koponyákhoz tartozik. Dante koponyáján azt találta Niccolucci, aki leírta, hogy az sokkal hosszabb mint a mostani olaszoké s e tekintetben a toskanai typus jellegét mutatja. Dante koponyája mesocephal s feltűnően ferde. Rafael koponyája, eltérőleg más híres férfiak koponyáitól, igen kicsiny s nőies. Ilyen kicsiny koponyában — mint felolvasó mondja — oly nagy szellem még nem lakott. Kant koponyája, melyet szintén gipszmásolatban mutatott be a felolvasó, rendkívül széles s igen alacsony. Különös sajtásága, hogy 80 éves kora daczára a varrányok még nyitva voltak. — Végül bemutatja Meckel Frigyesnek az összehasonlító boncztan megalapítójának koponya másolatát. Meckel koponyája arról nevezetes, hogy mind a varrányok össze vannak növe. Arra a kérdésre, hogy a genie mutatkozik-e alakilag, azt feleli felolvasó, hogy a genie valamennyi koponyafaj mellett lehetséges, általában véve azonban csak a nagy koponyában lakik. Feltűnő, hogy a bemutatott, kiváló férfiak koponyáiról vett gipszmásolatok mind ferdeségeket mutatnak, holott a régiak ép ellenkezőleg a nagy szellemet csak szabályos koponyákban tartották lehetségesnek.

Gondolatok.

Önmegtadás nélkül még egy férfi sem lett nagygyá. Élni mint egy remete, dolgozni mint egy ló a legbiztosabb ut a hirhez. LORD ELDON.

A tanulmány és önismeret elveri az ábrándokat és kigunyolja a képzelődés álmait. VADNAI.

A mult tudata sugár, mely a jövő homályát felderíti. IPOLYI ARNOLD.

Érzékenység sokszor csak pótlója a becsületnek.

Mi minősíti az emberi életet tragikomedióvá?

Az a körülmény, hogy mindennek a világon két oldala van.

Ha jóval jót téssz, nem vesz el soha. RUDENS.

Nem hal meg az, ki milliókra költi Dús élte kincsét, ámbár napja mul; Hanem lerázván, a mi benne földi, Egy éltető eszmévé finomul. SZÉCHENYI.

Közgazdaság.

Mezőgazdasági gépeink.

„A magyar hirlapok a vezércikket az angoloktól, a szellemes apróságokat a francziáktól, a hirdetési-rovat összeállítását pedig a németektől vették át“ — mondta egyik külföldi látogatónk, aki előkelő szerepet játszik a franczia képviselőházban. Az illető politikus lekötelező bókot akart ez által hirlapsajtónknak mondani; mennyiben találta el az igazat, ítéljék meg mások. Nekem e bók önkénytelenül is azon tény juttatta eszembe, hogy épúgy, miként a szerelmet a gyűlölettől csak vékony közfal választja el; valamint az álom és a halál testvérek (már a hellén bölcsök állították ezt): a bók és a gorombaság között oly szerfölött vékony válaszfal emelkedik, melynek vastagsága a borotvaéllal hasonlítható össze.

Tehát hirlapjaink az angoloktól tanulták el a vezércikkirást! Ez bizony szerfölött merész állítás. A jövő század bizonyítani fogja, hogy igazunk van, mikor ezt vajm

¹ Tusc. I. I. c. 8.

² Tusc. I. I. c. 49.

³ De Fin. I. III. c. 18.

⁴ Quo cum venissem M. Catonem, vidi in bibliotheca sedentem multis circumfusum Stoicorum libris. Cic. De Fin. I. III. c. 2.

merész állításnak hirdetjük. Fél száz év múlva a földművelő Magyarország lakosai megütöközve, roszalólag fognak csodálkozni azon, hogy legbefolyásosabb hírlapjaink vezércikkei jelenleg oly eseményekről szólnak *tanácsadólag*, melyeknek eldöntésére, sőt befolyásolására sem, mégcsak legkisebb hatalmunk sincs.

Ez bizony neveléses eljárás!

Ez okból is állíthatjuk, hogy az említett bók rendkívül merész állítás; de azért fogadjuk el azt köszönettel s azon reményben, miszerint a jövő igazolni fogja e bók teljes jogosultságát hírlapjaink fél század múlva közlendő vezércikkeit illetőleg. Addig pedig vigasztaljuk magunkat avval, hogy ha nálunk jelenleg csak azt tekintik „tisztá vezércikknek”, amely politikával foglalkozik; a hazai mezőgazdák érdekeit tárgyalva oly cikket is írhatunk, a mely vezér-, irány-, utazási-, ismeretterjesztő-, szak-, sőt még tárcza-cikk gyanánt is közölhető: az illető szerkesztőség korlátlan véleményezése alapján.

Hat év óta viszonylag elég gyakran utazom Angliába: 1878 tavaszán politikai és katonai ügyek szőlítottak Sztambulból Londonba és onnan az aldershoti táborba; később pedig sport-ügyek hívtak és hívnak Albionba. Mindezen utjaimat fölhasználtam, hogy magány kedvtelésemet kielégítse céljából az ottani mezőgazdasági viszonyokkal, kiváltképp pedig a gazdasági gépiparral behatóan foglalkozzam. Sohasem bírtam ugyan mégcsak egyetlenegy talpalatnyi földet sem, mindazonáltal jórészt indokolt említett magány-kedvtelésemet: a lovassági tisztekből rendesen kiváló mezőgazdák válnak; a falusi élet, melyet gyakran évtizedeken át folytatnak, megismerteti és megkedvelteti velők azon foglalkozást, amely a legteljesebb függetlenséget nyújtja és biztosítja; renhez szokott természetők pedig azon tényezőt képezi, amely a mezőgazdaságok eredményes vezetésére mindenek fölött szükséges. A gazdasági gépek iránti érdeklődés pedig olyan családi hajlamféle jómagamnál. Két unokafivérem tartózkodott éveken át az Egyesült-Államokban mezőgazdasági viszonyok, kiváltképp pedig gazdasági-gépek tanulmányozása céljából; kár értök! korán hunytak el. Harmadik unokafivérem pedig hosszú időn át tette ugyanazt Angliában. Csaknem természetes hát, hogy ügykeztem nyomdokukba lépni; csakhogy katonai pályát választván, kénytelen voltam ebbeli óhajtatásomat korlátozni. Filadelfia világiállításában, melyen a gépipar bámulatosan volt képviselve, egyedül másfél héten át gyönyörködhettem; a küszöbön állott háború visszaszólított az Újvilágból világrésziünk akkori csataterreire: ámde ennek daczára csaknem három héten át tanulmányozhattam a helyszínen azon mezőgazdasági viszonyokat, melyek nagyban veszélyeztetik földbirtokosaink vagyoni állását. Anglia, sőt egész Nyugat-Európa mezőgazdasági viszonyait azonban bő alkalmam nyílt behatóan tanulmányozni azon tíz év alatt, melynek túlnyomóan legnagyobb részét utazásaim töltik be. E tanulmányútjaim alatt a mezőgazdák részére legfontosabbnak azt tapasztaltam, hogy minél több és minél jobb gazdasági gép álljon rendelkezésükre.

Jeles lantosunk, Kis József, a varrógép dicsőenét írta meg; igaza volt: a varrógép az emberiség egyik jóltevője. Fokozott mérvben áll ez a gazdasági-gépekről; mert csakis azok legnagyobb-mérvű alkalmazása által lesz a mezőgazdaságnál alkalmazott béresekből, napszámosokból, kertészekből stb. jelenlegi fogalmainknak megfelelő „szabad ember.” Szabad ember! mily magasztos e fogalom!

ember, aki a legnagyobb nyerserőt igénylő munkát is veritékes fáradozás nélkül képes elvégezni — esze, értelme segítségével. Az ész föltalálja a gépet; az elme dolgoztatja: az ember méltóvá lesz rendeltetéséhez.

Harmincz év óta honunkban is örövendesen szaporodnak a gazdasági-gépek; de hiányzott nálunk az, ami, például, Angliában, Hollandiában, Németországban és Felső-Olaszországban, ahol — Európa területén — a mezőgazdaság legfejlettebb, rendkívül megkönnyítette a jó gépek beszerzését: oly gépcsarnok, melyben tekintet nélkül a gyárosokra minden gépfajból a legjobb található. Őszinte, nagy örömet éreztem hát, mikor ezen ürt-pótló árúcsarnokot *Tarnóczy Gusztáv* föllállította a fővárosban.

Bizonyos tekintetben még mindig különös nemzet vagyunk: bizonyos társadalmi-osztályaink nem akarják, sőt talán nem is tudnák saját magok, családok és nemzetünk javára kellőleg kiaknázni azon helyzetöket, melyet születésüknek, összeköttetéseknek s öröklött vagyonuknak köszönhetnek. Angliáról, ahol a „gentlemanlike” egyesül a tisztességes határok között mozgó élelmességgel, nem is szólva, például, Párizsban ösmerek egy gazdag órgrofot, aki ócska ruhákkal kereskedik. Tíz ezerrel vásároltatja össze ügynökei által az ócska öltönyöket, melyeket azután száz-ezerrel szállít Afrika partjaira a szerezvények Ádám-mezének párizsi öltözőkkel való fölcserélésére. Ha minden öltözetnél csak félfrankot szerez, (nem „nyer”; mert nem „játsszik”) évenként kétszer forduló vitorlása „csinos” hasznat képező összeget szállít számára az egyenlítő alól Bordeaux-ba. Egyébiránt, Párizsban egészen szokásos, hogy nemcsak kereskedők és vállalkozók, hanem a társadalmilag legelkelőbbek is bírjanak üzlettel: egyik híres énekesnőnek pipere-boltja van; a legünnepeltebb színésznők egyike tejüzlettel bír; a virágkereskedők között számos gazdag grófnő is szerepel stb. Igaz! hiszen nemzeti színházunk kitűnő tenoristája, Perotti Gyula, szintén virágkereskedő; trieszti pompás rendezésű kamellia üzdészete (a „kamellia” irmodor hibás) évenként *tíz ezer forint* tiszta hasznat hoz neki.

Pedig mily könnyű a születésére előkelőnek, rokonságára nézve hatalmasnak, társadalmi-állására befolyásosnak, vagyonára nézve pedig gazdagnak arra szert tenni, ami az üzletek sikerénél a legfőbb tényező: bizalomra és olcsó hitelre.

Tekintsük, például, gazdasági-gépeinket, ahol a szállító megbízhatósága rendkívül fontos dolog; mert a mindent egyenlővé tevő fénymáz és festék a rozsz fából, rozsz vasból, rozsz részekből gyártott gépet épolyannak *haszudják*, aminő a jó fából, jó vasból és jó részekből készült gép: persze! az elsőnek árán a lelkiösmeretlen gyáros 40—80 százalékot is „nyer”; mig az utóbbián a czége becsületét szemefényénél is jobban óvó „gentleman-árus” csak 6—8 százalék hasznat „keres.”

„Noblesse-oblige!” Ezen sarkigazság kiváltképp illik a művelt Nyugot azon „gentleman-géparus”-aira, akik a legnemesebb becsválytól vezérelve nem arra törekszenek, hogy üzletök évi-mérlege minél nagyobb hasznat tüntessen ki; hanem azt tartják szemök előtt, hogy gazdatársainknak minél jobb, s a vételárnak megfelelő mezőgazdasági-gépeket szállíthassanak.

A váci-körút végén, ahol hazánk egyik legrégebbi gyára, az egykori czukorgyár épült, egy sarok-háztelken magas, csinos faalkotmány tűnik szemünkbe: *Tarnóczy Gusztáv* mezőgazdasági gépcsarnokának hatalmas szél-

járgánya. Ezen széljárgányok nálunk, sajnos! még vajmi ritkák; pedig hasznuk kézzelfogható. Hollandiában utazva, különösen magokra vonják figyelmünket a szélmalmok s a széljárgányok, melyeknek nagyrésze vízszivattyúzásra használtatik. Németalföld túlnyomóan legnagyobb része ugyanis a tengerszin alatt fekvő, a hatalmas töltések birnak ugyan daczolni a tengervíz óriási nyomásával; de a fölszinre szivárgó talajviz elárasztana mezőket, szántóföldeket, réteket, kerteket, ha nem gondoskodnának annak levezetéséről. De miként vezethető le oly viz, amely a tengerszin alatt fekvő területen gyűl össze? Csakis szivattyúzás által. A földek hát, melyeket számos hajózási csatorna metsz keresztül-kasul, keskeny, sekély vizgyűjtőcsatornákkal birnak; ezekből a széljárgányok segítségével oly csatornába szivattyúzzák, illetőleg *emelik* az összegyűlemlett talajvizet, melyek a töltések koronáin húzódnak: melyekből azután a hajózási csatornába és folyókba, illetőleg a tengerbe önlük a viz. Gőzgépek által végezve *tüldruga* volna e munka; a széljárgányok *arányos áron* végzik el azt.

Arányos áron! Ez a legfontosabb kelék a mezőgazdaságnál használt gépeket tekintve. Arányos árak! ez azt jelenti, hogy a végzett munka költségei helyes arányban állanak: időhöz, tökebefektetéshez, a kezelőszemélyzet fizetéséhez, tőkénk kamatozásához, gépkopási törlesztéshez, az *elért eredményhez* stb. Például, *Tarnóczy* széljárgányait csak ritka esetben használhatnók sikerrel Alföldünkön és dunántúli megyéinkben *cséplőgépek* hajtására; mert a cséplésnél vajmi káros volna az esetleges szélesöntől is függővé tenni a munka szakadatlan serény folytatását. Mig ellenben időhöz nem nagyon kötött munkák végzésére, minők, például, a vízlevezető-csatornák kiszivattyúzása, szecsavágás, (mikor előre is dolgozhatunk) kukoricza-morzsolás, szem-darálás, magrostálás stb. *Tarnóczy Gusztáv* széljárgányai honunk minden vidékén kitiünő szolgálatot tesznek mezőgazdáinknak.

Nagy előnye *Tarnóczy Gusztáv* gépcsarnokának, hogy *nem gyártat* mezőgazdasági gépeket; hanem *bizományba veszi* azokat a legkiválóbb gépgyárakból. Ez óriási előny; mert a *gyáros* szerfölött gyakran előszeretettel viseltetik egyik-másik oly gyártmánya iránt is, amely több tekintetből kifogásolandó; mig a *kereskedő* nem elfogult egyik gyár készítményei iránt sem; ő azt tartja: „a jónál van jobb, vegyük a legjobbat.” S ez oka, hogy a gépek belbecsét tekintve (ez pedig elkerülhetetlenül szükséges) a lelkiösmeretes kereskedő néha olcsóbban árulhatja azokat, mint a gyáros. *Tarnóczy* géparúcsarnoka e rá nézve vajmi előnyös helyzetben van.

E maga nemében páratlanul álló gépcsarnok fősúlyt fektet a *kísérletekre*; mert azt vallja, hogy *az elmélet* ez irányban is sántít, ha a *gyakorlat* nem bizonyít az illető gép kiválósága mellett.

A *Tarnóczy*-gépcsarnok különlegességei közé tartoznak a „Hornsby et Sons”-féle gözcséplők és a Krumpach-Schlick-féle állítható hármasekék; úgyszintén a Ganz céggyártmányú „Little Grant” (kis óriás). Az első gép a világ legkitűnőbb gözcséplője; a második, egyebek között, a vogyerádi (Nyitra-megye) ekeversenyen — 1883. május 28-án — is *mint legjobb* az arany-oklevéllel lön kitüntetve; az utóbbi pedig már rendkívül olcsó áránál fogva is nagymérvű keresletnek örvend.

Más jeles különlegességei e gépcsarnoknak a „trieur”-ök legkiválóbb példányai. Hogy mily fontos a „trieur” minden mező-

gazdára nézve, azt fölösleges magyarázgatunk; mert mindenki tudja: „egyedül jó mag ad jó vetést.“ Hogy pedig *Tarnóczy Gusztáv* gépcsarnoka részletfizetésre is ad el gépeket, az oly előny, melyet a magyar mezőgazda nem méltányolhat eléggé.

SZEKRÉNYESSY KÁLMÁN.

Mi a műbor? A kormány végre betervezte az országgyűlésnek a műborokról szóló törvényjavaslatot s ezzel megint a nagy kérdés előtt állunk, hogy hát mi is voltakép a műbor? A kormány a következő definícióval felel: Műbor alatt értetik mindazon borszerű folyadék, mely nem szőlőmustból, annak szeszesejéjé után keletkezett; műboroknak tekintetnek azon keverékek is, melyek természetes bor és más anyagok vegyítéséből állítottak elő (1. §.); ha azonban természetes borhoz vagy musthoz más anyagok csak oly arányokban és oly minőségben vegyítettek, hogy az eljárás az okszerű pinczekezelés vagy borjavítással megegyezik, az ekként előállított folyadék a természetes bor vagy must jellegét el nem veszíti. (2. §.) A mint látni tetszik, a műbor e körülírása egyformán szól Péternek és Pálnak is és inkább zaklatásokat fog szülni a sok denuncziáció és vizsgálat következtében, mik nyomában keletkezni fognak, mintsem hogy a jó bor érdekének fog szolgálni. Mert a dolog ott sarkal, hogy a „műbor“ az elkobzás és 1000 frtig terjedhető bírság terhe alatt nem bocsátható piacra „bor“ név alatt. Mäskülönben a műbor ugyanazon fogyasztási adó alá esik, mint a „bor“ s az egészségügyi törvények és szabályok is érintetlenül fennhagyatnak.

Az anker élet- és járadék biztosító társaságnál 1884. márczius hóban benyújtott összesen 608 bevallás 1,478.937 frt biztosítandó összeggel és pedig: 346 bevallás 829,746 frttal halálesetre, és 262 bevallás 649.190 frttal életesetre. Kiállítva lön 310 kötvény 727.760 frttal halálesetre, és 248 kötvény 583.805 frttal életesetre; összesen tehát 558 kötvény 1,311.566 frttal. A havi bevétel volt 166.010 frt haláleseti díj, és 152.261 frt betételekben, összesen: 318.272 frt. Halálesetekért kifizettetett 97.737. Ez évben benyújtott 1826 bevallás 4,385.099 frttal, és kiállított 1805 kötvény: 4,081.411 frttal, ugyan ezen időben bevétellett 1,028.811 frt; — halálesetekért pedig kifizettetett: 178.003 frt. A társaság működése kezdetétől fogva halálesetekért kifizettetett 12,450.561 frt, és az 1871—1883-ik tulélesítársulás (Associatio) eredménye 23,826.174 frt volt. Vezérügynökség: Bpest, Gizellatér 6.

A *Dunagőzhajózási társulat* bevételei a márc. 29—ápr. 4-éig terjedő héten 373.743 frtot, a hajózás megnyitása óta ápril 4-dikéig összesen 2.034.169 frtot tettek. Az előző évben a megfelelő bevételek voltak 369.567 és 1.793.249 frt. A társaság tulajdonát képező pécs-mohácsi vasut bevételei ápr. 1—7-ig 26.482 frtot, az üzleti év elejétől ápril 7-ig 377.739 frtot tettek. Az előző évben megfelelőleg a bevételek voltak 20.949 és 343.524 forint.

Frissítő.

A piczi fucska szeretett volna beszélgetni a mamával, de az folyvást olvasott a kereveten. Egyszer odadugja fejecskéjét és arra kéri: „Mamácskám! Olvass már engemet!“

A tőzsdebírótság előtt az ítélethirdetés után egy választott bíró következőkép apostro-

phálja az ügyvédet: „Ügyfele ugy látszik nem a legtisztességesebb ember.“

„Ja kérem, a bírókat választhatjuk, de ügyfeleinket nem igen“, volt a felelet.

A nemzeti színházban új darabot adtak, s két ur a második emeleti karzatról nézte az előadást.

„Ugyan kérem — szólt egyik — jambusokban van ezen darab, vagy csak prózában?“

A másik vállat von, s felelé:

„Hogy kívánhatja ön ezt tőlem, hogy ily messziről ilyen csekélységet kivehessek — egészen más volna, ha velem volna a látcsövem.“

Furcsa névjegy. A czimkórság egyik kiváló példányát mutatjuk be a következő névjegyben: „Nobilis kisasszonyfai Bertalan János, 44 éves veterán rkath. tanképesített bodonyi néptanító, plébániaegyházi orgonász és éneklész, a siklóvidéki tanítói kör és a pécs-egyházmegyei tanítói nyugdíj-intézet rendes tagja, a németi-i tankerület könyvtárnoka és a Kisasszonyfán született világhírű Istvánffy magyar történetész földije.“

A hivatalos titok megsértése. Egy törvényszéki hivatalnok panaszkodott, egy kollegája ellen az elnöknel, hogy az a kollega őt mások előtt számárnak czimezte. „Emeljen ön ellene panaszt a hivatalos titok megsértése miatt“ — tanácsolá neki a mőkázni szerető elnök.

Irodalom.

Zsidók tükre, vagyis: 100 ujonnan felfedezett mai nap is érvényes a zsidóknak a keresztényekkel való érintkezését illető zsidó törvény; a zsidó-törvények keletkezését és tovább fejlődését előadó érdekes bevezetéssel. Irta: Dr. Justus. speculi opifex in lumine veritat, fordította: Verus. 1884. 88 oldal ára 50 kr.

Béla futása. Hőskötemény XV énekben írta Dr. Szabó Dávid II. olesó kiadás 1884. 266 oldal ára 1 frt.

Ifj. Kossuth Péter. *A magyar nemzet kulturhivatása* 1884. Ára 80 kr.

J. Jankovich Gyula. *A modern boszorkánykonyhából vagy a spirítizmus eredete, történeti fejlődése és elterjedése* 1884. 124 oldal ára 1 forint.

Takács István iroda igazg. a m. tud. akadémiánál. *Az ik- és igék kérdése és a Révai tana*. 1884. 24 oldal ára 30 kr.

Láng Lajos *Hazánk értelmei és anyagi fejlődése 1870-től 1880-ig*. 1884. 50 oldal ára 30 kr.

Kerpelyi Antal a m. tud. akad. levelező tagja *A magyar vasipar jövője* (a legközelebbi tíz évben). 1884. 30 oldal 20 kr.

Védbeszéddek. Politikai sajtóperekben. — Henthaller Lajos, Hoitsy Pál, Kászonyi Dániel, Kovács Pál, Pázmándy Dénes, Schäffer László, Szalay Imre és Verhovay Gyula védelmére mondotta Komjáthy Béla. 1884. 158 oldal ára 1 frt 20 kr.

Graf Paul Vassili. *Hof und Gesellschaft in Berlin*. II. Aufl. 1884. 152 oldal 2 frt.

Tőzsde Titkok. 1. füzet. Terményhatáridő üzlet s annak mivelői. Irta Egy beavatott. 1884. ára 40 kr.

Dr. Fayer László ügyvéd egyet. magánta nár. *Bűnvádi eljárásunk reformjához*. 1884. 144 oldal ára 1 frt.

Flemmich, H.; *Klänge der kindheit und Jugend*. 2. Auflage, Schaffhausen, 7. Rothermel. 2 M. 407.

Elősorolt könyvek kaphatók **Tetty Nándor és társa** könyvkereskedésében Budapesten.

ZENEMŰVEK:

Jogász Csárdás: Eredeti magyar, zongorára szerzé *Rácz Pál*. Ára 1 frt.

Tiszavidéki hangok. Hat dal. Énekhangra zongora kísérettel szerkeszté *Huber Sándor* Ára 1 frt.

Elegáns csárdások: (csárdás noble) 6 dal, zongorára alkalmazta *Abrányi Kornél*. Ára 1 frt.

Szeged polgárőrségi csárdás: Szövegét írta *Pósa Lajos*; zenéjét szerzé *Dankó István* szegedi népzénesz; zongorára alkalmazta *Moór Manó*. Ára 1 frt.

Széchenyi induló (magyar népdalok felhasználásával) zongoráraszerzé ifj. *Fahrbach Fülöp*. Ára 60 kr.

Magyar dalok és népdalok énekhangra zongora kísérettel. E dalok akként vannak zongorára alkalmazva, hogy azokat ének nélkül el lehet játszani. *Kék nefelejts*. Eredeti dal, szerzé br. *Bánffy György*. Ára 60 kr.

Turi Borcsa: *Gerő Károly* eredeti népszínművének közkedveltségű dalai. Ára 1 frt 50 kr.

Felsorolt jeles zeneművek a **Táborszky és Parsch** nemzeti zeneműkereskedésében kaphatók.

Történelmi naptár.

Ápril.

26. Szombat. Ervin. 1442. A 18. egyházi gyülekezet Florenzbén berekesztetik. — 1495. II. Ulászló országgyűlést hirdet Budára, melyre minden vármegyéből 10 nemes megjelenése kívántatott. 1787. Uhlend Lajos, jeles német költő születése Tübingenben. — 1848. Zavargások O-Becsén. A szerbek népgyűlés alkalmával felzendülnek, a városi tanácsosokat üldözöbe veszik. — 1849. Első csata Komárom alatt. Görgei, Damjanics és Klapka hadtesteivel a várt a Duna jobbpartján is az ostrom alól felszabadítja. — 1864. IX. Pius pápa Rómában nagy beszédet tart Sándor orosz czár ellen. Lengyelország elleni eljárásáért és a katholicizmus üldöztetéséért.

27. Vasárnap. Peregrin. 1563. A hirlapok keletkezése Olaszországban. — 1711. Eszterházy Dániel és Nyáry János Rákóczy hívei Kassát, mely eddig a forradalom főfészke volt, a királynak átadják. — 1795. Martinovics Ignác nászvári apát, egy összeesküvés feje és annak négy igazgatója a királyi tábla által halálra ítéltetik. — 1827. Bihari János híres halála Pestben. — 1849. Irányi Dániel mint Kossuth-teljhatalmú biztosa.

28. Hétfő. Vitályos. 1401. A magyar országnagyok Zsigmond királynak budai várában rosz kormányzásaért szemrehányást tesznek, és őt fogolynak kijelentik. — 1754. Széchenyi Ferencz gróf, a magyar muzeum alapítója születik Széplakon.

29. Kedd. Péter. 1738. A római német császár díjt szab Rákóczy József elfogatására. — 1848. Wesselényi Miklós, a világtalan hazafi, Budapesten egy nagy hatású beszédben felhívja a magyarokat a szlávság elleni harcra.

30. Szerda. Katalin 1671. Nádasdy Ferencz országbíró Bécsben mint felségsértő lefejeztetik. 1762. Illésházy István gróf, a tudós társaság igazgató tagja, az utolsó Illésházy, születik Pozsonyban. — 1849. Perczel Mór tábornok Nagybecskerekre bevonul.

Május.

1. Csütörtök. Fülöp és Jakab. 1625. Thurzó Sztaniszló nádor halála. 1618. Zrinyi Miklós (a költő) születése. — 1809. Karvasy Agoston magyar állam tudományi író születik Győrött. — 1826. Beöthy László magyar író születik Komáromban.

2. Péntek. Athanasz 1270. IV. Béla magyar király halála. — 1287. Zsidóüldözés egész Angliában. 1707. Linné születése. 1849. A második felelős miniszterium kinevezése. 1857. De Musset Alfred halála Párisban

Szerkesztői üzenetek.

Szepeshelyi. Jönni fognak mindenesetre; fogadják köszönetünket. — **Margiti**. Jövő számban adjuk már egy másik költemény mellett. Addig is köszönetünket és üdvözlötünket. — **P. Lajos**: Budapest. Hosszabb megfontolás után elhatároztuk, hogy ily irányban tartott becses közleményét sajnálatunkra nem adhatjuk. Sziveskedjék közleményét talán átdolgozni. Kéziratát a déli órákban mindig átveheti. — **T. Ferencz**. tanár. Fogadják köszönetünket. — **K-y. József**. Budapest. Sziveskedjék alkalmilag hozzánk benézni. — **Ly.-Rt**. Szegeden. Kérjük ígéréte beváltására. — Azon m. t. olvasóinkat, kik lapunkra előfizetni szándékoznak és küldött lapszámainkat megtartják, kérjük, hogy előfizetésüket minél előbb beküldjék. Lakásváltoztatást kérjük bejelenteni.

Mutatványszámmal szivesen szolgál a „Korunk“ kiadóhivatala.

**CZIM- ÉS CZIMER-
FESTÉSZET**
Zászló és diszitési czikkek
GYÁRA

Választási zászlók

Himzett és festett
EGYLETI ZÁSZLÓK,
EGYLETI JELVÉNYEK
fémről és zománczozott.

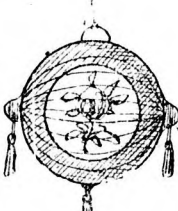
és jelvények.

R U M B O L D B.

6

Budapesten, IV. Múzeum-körút 29. sz.

5-3

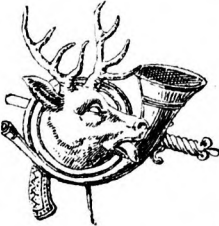
PAPIR-LAMPIONOK
LÉGGÖMBÖK
→ TŰZI JÁTÉKOK ←

Alapított 1842.

KÉPES ÉS RÉSZLETES
ÁRJEGYZÉKET
kivánatra bérmentesen

Alapított 1842.

YULL SZABADALMA

TARNÓCZY GUSZTÁV

allandó kiállítás és kísérleti telepekkel összekötött

mezőgazdasági géposzarnoka

Budapest, váczi körút 49. szám alatt.

Ajánlja:

a legkitűnőbb Hornsby & Sons-féle gőzmozgonyait és cséplőt kívánatra a legújabb Yull-féle szabadalom szerint kötélahajtásra berendezve is, továbbá járgányos fekvő és oszlopos cséplőkészleteit, kézi cséplőgépeit, szelelő és üszög rostáit, trieurjeit, vetőgépeit, szecska és répvágóit, kukorica morzsoló és daráló gépeit, malmokat gőzhajtásra, mindenféle legjobb és legújabb földmívelési eszközeit, kaszáló és arató gépeit egyáltalán minden a gazdasághoz szükséges eszközöket.

A javított kis óriás csutkás tengeri darálót 60 frton.

Ugyszinté bármiféle javításokat is elfogad és lehető jó kiállítás mellett olcsón számít fel.

Gépei nem egy gyárból valók, de az ősmert összes jó gyárakból választvák, úgy, hogy ott minden jó gyárnak speciálitása megellelhető. Minőségük összehasonlító kísérletek által állapittatik meg, de minthogy a gazdák viszonyai és igényei különbözők, úgy az esetleg meg nem felelő gépek vissza vétetnek és kívánatra a pénz is visszaadatik. Gépek kísérletre is adatnak. Árak a legutányosabbak, részletfizetések is elfogadtatnak, melyek nagyobb összegeknél és kellő biztosíték mellett 10 évre terjedhetnek.

➡ Árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik. ➡